

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

12.05.2017

м. Львів

№13/05-15 рк/к

Львівська міська рада
м.Львів, площа Ринок, 1

На виконання доручення Антимонопольного комітету України Львівське обласне територіальне відділення АМК України провело дослідження за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції органами місцевого самоврядування на ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах (надалі – ТС) в територіальних межах міста Львова.

Основними нормативно-правовими актами, якими повинні керуватися органи місцевого самоврядування в питаннях регулювання діяльності суб'єктів господарювання на регіональних ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах є: Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»; Закон України «Про благоустрій населених пунктів»; Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»; наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21 жовтня 2011 року № 244 «Про затвердження Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності»; ДБ ДБН 360-92 «Планування та забудови міських та сільських поселень»; ДБН В.2.2-23:2009 «Будинки і споруди. Підприємства торгівлі»; ДБН Б.2-5:2011 «Благоустрій територій».

Відповідно до листа департаменту містобудування Львівської міської ради від 24.02.2017 № 2404-421, встановлення та розміщення ТС на території м.Львова у 2016 році здійснювалось відповідно до ухвал Львівської міської ради від 23.04.2015 № 4526 «Про затвердження Положення про порядок розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності у м.Львові та Комплексної схеми розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності у м.Львові» та від 23.04.2015 ; 4527 «Про продовження терміну здійснення підприємницької діяльності у тимчасових спорудах на території м.Львова».

Згідно з наданою інформацією, порядок розміщення тимчасових споруд затверджений ухвалами Львівської міської ради від 23.04.2015 № 2015 № 4526 «Про затвердження Положення про порядок розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності у м.Львові та Комплексної схеми розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності у м.Львові» та від 23.04.2015 ; 4527 «Про продовження терміну

здійснення підприємницької діяльності у тимчасових спорудах на території м.Львова». Розгляд звернень суб'єктів господарювання щодо розміщення тимчасових споруд здійснюється відповідно до вимог Рішення Львівської міської ради № 219 від 16.03.2015 «Про внесення змін до рішень виконавчого комітету від 23.10.2009 № 880 і від 16.11.2012 № 800 та затвердження інформаційних і технологічних карток адміністративних послуг, які надає управління архітектури департаменту містобудування, примірних вимог до архітектурно-планувальної частини проекту, вимог до містобудівного розрахунку з техніко-економічними показниками запланованого об'єкта будівництва, вимог до містобудівного розрахунку з техніко-економічними показниками запланованого об'єкта будівництва для ділянок, передбачених для продажу на земельних торгах (аукціоні) та вимог до ескізу намірів забудови земельних ділянок».

Проведений аналіз вищенаведених розпорядчих документів, які регулюють діяльність суб'єктів господарювання, що діють на ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах показав наступне.

Порядок розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності у м. Львові, який затверджений ухвалою Львівської міської ради від 23.04.2015 № 2015 № 4526, включає: вимоги до розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності; порядок отримання паспорта прив'язки тимчасової споруди для провадження підприємницької діяльності; порядок продовження терміну дії договору оренди земельної ділянки; порядок укладення та продовження договору оренди окремих конструктивних елементів благоустрою для розміщення тимчасових споруд; встановлення режиму роботи об'єктів торгівлі та побутового обслуговування, ресторанного господарства у тимчасових спорудах торговельного призначення; порядок демонтажу тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності.

Відповідно до Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, затвердженого Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 р. № 244 «Про затвердження порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності», для оформлення паспорта прив'язки замовник звертається до органу з питань містобудування та архітектури із додатковою заявою щодо оформлення паспорта прив'язки ТС до якої додає: схему розміщення ТС; ескізи фасадів ТС у кольорі М 1:50 (для стаціонарних ТС, які виготовляє відповідний суб'єкт господарювання або відповідний архітектор); схему благоустрою прилеглої території (відповідно до Закону України «Про благоустрій України»); технічні умови щодо інженерного забезпечення (за наявності), отримані замовником у балансоутримувача відповідних земельних мереж. Зазначені документи замовником отримуються самостійно. Паспорт прив'язки ТС оформлюється органом з питань містобудування та архітектури протягом десяти робочих днів. Для підготовки паспорта прив'язки ТС містобудівні умови та обмеження забудови земельної ділянки не надаються. При оформленні паспорта прив'язки ТС забороняється вимагати від замовника додаткові документи та отримання ним погоджень, непередбачених Законом та цим порядком.

Згідно з Порядком розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності у м.Львові, затверджених ухвалою Львівської міської ради від 23.04.2015 № 4526 (пункт 3. Порядок отримання паспорта прив'язки тимчасової споруди для провадження підприємницької діяльності) передбачено, що для отримання паспорта прив'язки ТС фізична особа-підприємець або юридична особа звертається до управління «Дозвільний офіс» або до відділу «Центр надання адміністративних послуг» із письмовою заявою встановленої форми

на ім'я начальника управління архітектури департаменту містобудування Львівської міської ради про видачу паспорта прив'язки ТС до якої додаються документи не передбачені Порядком, а саме:

- копію виписки з ЄДРПОУ завірена заявником;
- схему розміщення ТС, погоджену у встановленому порядку: з інженерними службами міста – у разі розміщення ТС у межах охоронних зон цих служб; з відділом Державтоінспекції з обслуговування адміністративної території м.Львова та автомобільно-технічної інспекції ГУ МВС України у Львівській області – у разі розміщення ТС у межах червоних ліній; з управлінням охорони історичного середовища – у разі розміщення ТС у межах історичного ареалу;
- проект ТС, який розробляє суб'єкт господарювання, що має ліцензію на виконання проектних робіт або архітектор, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат **(на паперовому та електронному носіях):** : ескізи фасадів ТС у кольорі, виконані у масштабі 1:50 (для ТС); схему благоустрою прилеглої території; завірену у встановленому порядку копію правовстановлюючих документів, що посвідчують право власності або користування земельною ділянкою. Як видно, вимоги порядку отримання паспорта прив'язки тимчасової споруди для провадження підприємницької діяльності суперечать вимогам Порядку, а саме, передбачають подання замовником додаткових документів, що створює перешкоди для суб'єктів господарювання, які мають намір здійснювати діяльність у ТС у м.Львові.

Пунктом 4 статті 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» передбачено: «Розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності здійснюється **в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади**, що забезпечує формування державної політики у сфері містобудування (далі – Закон).

Порядок розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності затверджено наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 № 244 (надалі – Порядок).

Відповідно до пунктів 2.1 – 2.3 Порядку підставою для розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності є паспорт прив'язки тимчасової споруди. **При цьому, пункт 2.13 Порядку визначає, що при оформленні паспорта прив'язки ТС забороняється вимагати від замовника додаткові документи та отримання ним погоджень, не передбачених законом та цим Порядком.**

Разом з тим, пунктом 1.11. вказаного Порядку передбачено, що розміщення тимчасових споруд під час проведення ярмарок, державних та місцевих святкових, урочистих масових заходів на строк проведення таких заходів здійснюється у порядку, встановленому органами місцевого самоврядування. Враховуючи наведене, законодавством на даний час не передбачено повноважень органів місцевого самоврядування щодо встановлення порядків та правил розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, окрім як під час проведення ярмарок, державних та місцевих святкових, урочистих масових заходів на строк проведення таких заходів.

Тобто, розміщення ТС для провадження підприємницької діяльності здійснюється відповідно до Закону та Порядку. Законодавством не передбачено розроблення та затвердження альтернативних порядків розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності іншими органами влади.

Відповідно до п. 2.34 Порядку передбачено, що режим роботи ТС встановлюється суб'єктом господарювання відповідно до законодавства.

Аналіз пункту 6 Порядку розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності у м.Львові, затвердженого ухвалою Львівської міської ради від 23.04.2015 № 4526 щодо встановлення режиму роботи для об'єктів торгівлі та побутового обслуговування, ресторанного господарства у тимчасових спорудах торговельного призначення, показав наступне.

Відповідно до п.6.1 Порядку розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності у м.Львові, затвердженого ухвалою Львівської міської ради від 23.04.2015 № 4526, для **погодження** режиму роботи у тимчасовій споруді фізична особа – підприємець або юридична особа звертається до управління «Дозвільний офіс» або до відділу ЦНАП із письмовою заявою встановленої форми про встановлення режиму роботи. До заяви для погодження режиму роботи у ТС додаються:

- копія виписки з ЄДРПОУ;
- копія договору оренди земельної ділянки для обслуговування тимчасової споруди або копія договору оренди окремих конструктивних елементів благоустрою;
- копія паспорта прив'язки ТС для здійснення підприємницької діяльності;
- копія угоди про вивіз твердих побутових відходів;
- копія асортименту переліку продовольчих товарів, які будуть реалізовуватись, виданого відповідною районною санітарно-епідеміологічною станцією - для закладів громадського харчування;
- копія квитанцій про сплату орендної плати за користування земельною ділянкою або окремими конструктивними елементами благоустрою за поточний період;
- у разі перебування ТС в оренді іншого суб'єкта підприємницької діяльності додатково надається нотаріально засвідчена згода власника ТС та копія договору оренди ТС.

У видачі документа про встановлення режиму роботи може бути відмовлено у разі неподання вищенаведених документів.

Здійснення торговельної діяльності в Україні регулюється, зокрема, нормами Господарського, Цивільного кодексів України, Закону України «Про захист прав споживачів», Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 № 833 та іншими актами законодавства.

Так, статтею 23 Господарського кодексу України встановлено, що органи місцевого самоврядування здійснюють свої повноваження щодо суб'єктів господарювання виключно в межах, визначених Конституцією України, законами про місцеве самоврядування та іншими законами, що передбачають особливості здійснення місцевого самоврядування, іншими законами.

Пунктом 4 статті 23 Господарського кодексу України встановлено, що не допускається видання правових актів органів місцевого самоврядування, якими встановлюються не передбачені законом обмеження щодо обігу окремих видів товарів (послуг) на території відповідних адміністративно-територіальних одиниць.

Відповідно до підпункту 9 пункту «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування» до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить **встановлення** зручного для населення режиму роботи підприємств комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, що належать до **комунальної власності** відповідних територіальних громад. Згідно з підпунктом 4 пункту «б» статті 30 вищенаведеного Закону до делегованих повноважень зазначених рад належить **встановлення за погодженням з власниками**

зручного для населення режиму роботи розташованих на відповідній території підприємств, установ та організацій сфери обслуговування **незалежно від форм власності**.

Крім того, правова норма цих статей не надає місцевій владі жодних дозвільних повноважень.

Так, відповідно до статті 1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» дозвільна система у сфері господарської діяльності – сукупність урегульованих законодавством відносин, які виникають між дозвільними органами, державними адміністраторами та суб'єктами господарювання у зв'язку з видачею документів дозвільного характеру, переоформленням, видачею дублікатів, анулюванням документів дозвільного характеру.

Погодження на встановлення режиму роботи підприємств, установ та організацій сфери обслуговування у Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, затвердженого Законом України від 19.05.2011 № 3392-IV, відсутнє. Процедура такого погодження на даний час чинним законодавством не передбачена.

Отже, вищенаведений порядок встановлення режиму роботи для об'єктів торгівлі та побутового обслуговування, ресторанного господарства у ТС торговельного призначення створює бар'єри доступу на ринок та перешкоди суб'єктам господарювання, що мають намір здійснювати діяльність у тимчасових спорудах.

Отже, вимоги ухвали Львівської міської ради від 23.04.2015 № 4526 «Про затвердження Положення про порядок розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності у м.Львові та Комплексної схеми розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності у м.Львові», не відповідають вимогам Порядку та містять неправомірні вимоги для суб'єктів господарювання, які мають намір здійснювати діяльність з реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах в м. Львові, мають ознаки порушення, що передбачене частиною 1 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування щодо прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), які можуть призвести до обмеження конкуренції.

Згідно із частиною третьою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування забороняється.

Відповідно до статті 4 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» принципом діяльності органів Антимонопольного комітету України є захист конкуренції на засадах рівності фізичних та юридичних осіб перед законом та пріоритету прав споживачів.

В зв'язку з вищенаведеним, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції", з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції та усунення причин виникнення цих порушень, Адміністративна Колегія Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає виконавчому комітету Львівської міської ради обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Львівській міській ради припинити дії щодо встановлення неправомірних вимог для суб'єктів господарювання, що мають намір здійснювати діяльність з реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах, які містять ознаки порушення, що передбачені

частиною 1 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування щодо прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), які можуть призвести до обмеження конкуренції, шляхом приведення ухвали Львівської міської ради від 23.04.2015 № 4526 «Про затвердження Положення про порядок розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності у м.Львові та Комплексної схеми розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності у м.Львові» до вимог законодавства про захист економічної конкуренції.

2. Повідомити про виконання Рекомендацій Адміністративної^{*} колегії Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України протягом трьох місяців з дня їх отримання.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції" рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду суб'єктом господарювання, якому вони надані.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень наданих рекомендацій, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова

А.Басараба